

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Департамент охорони здоров'я Полтавської обласної державної адміністрації
Національний університет фізичного виховання і спорту України
Полтавський державний медичний університет
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Кам'янець-Подільський національний університет Імені Івана Огієнка
Francisk Skorina Gomel State University (Belarus)
Cliniques universitaires Saint-Luc (UCLouvain Saint-Luc), Belgium
Strasbourg University (Université de Strasbourg), France

**ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ТА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНІ
ТЕХНОЛОГІЇ:
РЕАЛІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ**

Збірник наукових матеріалів VII Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції з міжнародною участю

23 листопада 2021 року

**PHYSICAL REHABILITATION AND HEALTHSAVING TECHNOLOGIES:
REALITIES AND PERSPECTIVES**

Collection of materials of the VII All-Ukrainian Scientific and Practical conferences with international participation

November 23, 2021

Полтава 2021

Бабич Н.Л., к.фіз.вих., доцент,
доцент кафедри фізичної терапії та ерготерапії
*Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»*

Дубінін С.І., д.мед.н., професор,
професор кафедри фізичної терапії та ерготерапії
*Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»*

ІПОТЕРАПІЯ У РЕАБІЛІТАЦІЇ ПАЦІЄНТІВ ІЗ НАСЛІДКАМИ ДЦП

Актуальність теми. Використання різних засобів та новітніх методів у процесі реабілітації пацієнтів із наслідками ДЦП сприяє підвищенню їх фізичних можливостей та адаптації до умов життя, інтеграції у суспільство. Реабілітація осіб із дитячим церебральним паралічем на сьогодні є актуальною багатоаспектною проблемою [2]. Проблемами реабілітації інвалідів із ДЦП займаються чимало вітчизняних і зарубіжних фахівців. На сьогодні найпоширенішими методиками відновлювального лікування є методики Петьо, Войти, Бобата, спартіанська, Козьякіна. Перевагу застосування іпотерапії в процесі реабілітації клієнтів із ДЦП вже неодноразово довели зарубіжні вчені і практики [1]. Застосування іпотерапії дозволяє значно покращити не тільки фізичний, але й психологічний статус пацієнтів. У комплексі з масажем, терапевтичними вправами та іншими методами іпотерапія дає вагомі результати. В Україні цей метод успішно використовується та є дуже ефективним. Іпотерапія дає можливість особам із наслідками ДЦП зменшити тонус м'язів, збільшити об'єм і кількість рухів, покращити психоемоційний стан хворих, тим самим адаптувати його в соціум. Верхова їзда створює не лише початкову базу для розвитку фізичних здібностей і рухових навичок, вона сприяє повному розкриттю цих можливостей і дає змогу відчувати емоційне піднесення, повноту життя, задоволення від володіння своїм тілом та подолання труднощів [3-4].

Результати дослідження. Іпотерапія (від грецького «hippos» – кінь) – метод лікування, заснований на взаємодії хворого з конем, адаптованим до його можливостей у навчанні верховій їзді [3]. Під час їзди на коні м'язи спини тварини, здійснюючи тривимірні рухи, масажують м'язи ніг хворого – внутрішню сторону стегон, литкові м'язи, пахову ділянку. Вершник, намагаючись прийняти на коні надійнішу і зручнішу посадку, вимушений щільніше притискувати ноги до коня, що збільшує силу дії на його м'язи. У процесі верхової їзди в роботу включаються всі основні групи м'язів тіла. Це відбувається на рефлекторному рівні, оскільки дитина-вершник, рухаючись разом із конем, інстинктивно прагне зберегти рівновагу, аби не впасти, тим самим спонукаючи до активної роботи як здорові, так і уражені м'язи, не помічаючи цього. Механізм дії іпотерапії на організм людини такий самий, як і

у будь-якої іншої форми лікувальної гімнастики – під впливом фізичних вправ посилюються функції вегетативних систем [1].

Іпотерапія діє на організм пацієнта через два потужних фактори: психогенний та біомеханічний. Позитивний психогенний фактор обумовлений емоційним зв'язком та спілкуванням з твариною. У процесі навчання верховою їздою потрібно весь час долати труднощі, пов'язані з утриманням рівноваги та управлінням конем. У результаті відступає страх, підвищується толерантність до фізичних навантажень, з'являється впевненість у своїх силах, знижується агресивність, роздратованість, знімається комплекс неповноцінності, відступає депресія, виникає відчуття стабільності. Взаємодія вершника з конем дозволяє зняти у дитини незграбність, пов'язану з характером захворювання, минає страх і, як наслідок зменшується напруження м'язів. Окрім масажу ніг і сильної внутрішньої мотивації до занять, наявні ще два чинники, які сприяють зменшенню спастики. По-перше, це тепло – температура тіла коня на 2-3 градуси вища за температуру людського тіла. По-друге, відсутність внутрішньої напруги, яка іноді спостерігається у дитини при лікувальному масажі, оскільки в цьому випадку масажист регулює навантаження на м'язи. На коні дитина вибирає навантаження самостійно: вона росте поволі, плавно і постійно [2-4].

Іпотерапія забезпечує розвиток почуття особистої значимості та сили, коли пацієнт з обмеженими фізичними можливостями позбавляється від механічної підтримки і здатен переміщатися верхи. ЛВІ застосовують також для підвищення самооцінки (якби виграшне положення вершника: він зверху, інші – знизу), розвитку соціальної компетентності, мобілізації уваги, зняття депресивного фону у пацієнтів [3]. Іпотерапія викликає масу емоцій, відчуттів, переживань, що стосуються не тільки вищих відділів кори головного мозку, але й глибинних його структур. Верховою їздою потребує від вершника концентрації уваги, обміркованих дій, орієнтації у просторі. Характерною особливістю даного методу є те, що заняття іпотерапією, що проходять в емоційно насиченій атмосфері, супроводжуються, як правило, загальним підйомом активності, підвищенням настрою, психічного статусу тих, хто нею займається [1]. Також іпотерапія – це можливість практикуватися в соціальній взаємодії. Отже, досягнення реальних результатів у корекції рухових порушень у ході занять іпотерапією сприяє змінам у соціально-психологічному статусі інваліда, призводить до підвищення його самооцінки, життєвої активності, зростання мотивації до реабілітаційного процесу.

Література

1. Богдановська Н. В. Іпотерапія в системі корекції рухового стереотипу дітей з церебральним паралічем / Кальонова І. В., Позмогова Н. В. // Український журнал медицини, біології та спорту – № 6 (9) – Серія «Фізичне виховання і спорт» – 2012 – С.75-79.

2. Михайленко В.М. Іпотерапія як метод реабілітації при ДЦП / Михайленко В.М., Новосельская В.С. // XVI Міжнародна науково-практична конференція

«Фізична культура, спорт та здоров'я: стан і перспективи в умовах сучасного українського державотворення в контексті 25-річчя Незалежності України». 2016. – С. 272-275.

3. Шаповалова І. Іпотерапія як засіб впливу на координаційні здібності дітей з розладами спектру аутизму / Шаповалова І. // Вісник прикарпатського університету. Серія: Фізична культура. – 2020 – С. 11-117.

4. Karen P. DePauw. Horseback Riding for Individuals With Dis abilities: Programs, Philosophy, and Research. URL <https://pdfs.semanticscholar.org/5f45/62587bf2ec9bc407d311e9ed42db5d547565.pdf> (application date: March 18, 2019).

Бондаренко А.В., студентка 4 курсу спеціальності «Фізична культура і спорт»
Гордієнко О. В., заступник декана факультету фізичної культури та спорту
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ЛФК ПРИ СКОЛІОЗІ

Лікувальна фізична культура – це комплекс вправ для реабілітації людей при різних захворюваннях, а також метод профілактики даних захворювань.

Лікувальна фізична культура створює загальностимулюючу дію на весь організм людини, покращує його обмінні процеси та трофіку всіх м'язів. Допомагає при корекції патологічних процесів. Завжди використовується при лікуванні сколіозу та впливає на поліпшення трофіки м'язів хребетного стовпа, зростання силової витривалості дозволяє виробити достатньо потужний м'язовий корсет, який буде утримувати хребетний стовп.

Сколіоз – це захворювання опорно-рухового апарата, що характеризується викривленням хребта у фронтальній площині з розворотом хребців навколо своєї вертикальної осі.

Сколіоз може починатися в будь-якому віці. Найчастіше він зустрічається в період швидкого зростання – у віці від 6 до 24 місяців, 5 – 8 років, 11 – 14 років життя.

Комплекс засобів ЛФК, що застосовується при консервативному лікуванні сколіозу включає:

- лікувальну гімнастику;
- вправи у воді;
- масаж;
- корекцію постави;
- елементи спорту.

Існує чотири ступені патології, які характеризуються різним кутом відхилення хребетного стовпа від правильного становища:

1-й ступінь – до 10°;

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ

Kevin Wendo THE EFFECTIVENESS OF REHABILITATION MEASURES IN CHILDREN AFTER CARDIAC SURGERY.....	4
Sibille Lejeune THE USE OF SMART-TOOLS IN THE DIAGNOSIS AND TRAINING OF HIGHER NERVOUS ACTIVITY.....	6
Атаманчук Н.М. ВИКОРИСТАННЯ ГУДЗИКО-ТЕХНІКИ У РОБОТІ З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.....	8
Бабич Н.Л., Дубінін С.І. ІПОТЕРАПІЯ У РЕАБІЛІТАЦІЇ ПАЦІЄНТІВ ІЗ НАСЛІДКАМИ ДЦП...	10
Бондаренко А.В., Гордієнко О.В. ЛФК ПРИ СКОЛІОЗІ.....	12
Бондаренко А. В., Клеценко Л.В. ОСОБЛИВОСТІ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ПРИ ГОСТРОМУ ПОРУШЕННІ МОЗКОВОГО КРОВООБІГУ ЗА ГЕМОРАГІЧНИМ ТИПОМ.....	14
Ващенко А.М., Траверсе Г.М. СУЧАСНІ МЕТОДИ У ФІЗИЧНІЙ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ З ДЦП.....	16
Вібла В. Г., Клеценко Л.В. ДО ПИТАННЯ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ПРИ ОЖИРІННІ.....	18
Вітомський В.В., Аль-Хавамдех Х.М., Вітомська М.В. ЕФЕКТИВНІСТЬ РЕСПІРАТОРНОЇ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ КАРДІОХІРУРГІЧНИХ ПАЦІЄНТІВ НА СТАЦІОНАРНОМУ ЕТАПІ..	19
Галянт Д. В. ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ФІЗИЧНІЙ ТЕРАПІЇ ПРИ ОСТЕОМІЄЛІТІ.....	21
Грущенко А.Д., Гордієнко О.В. ЛФК ПРИ ЦУКРОВОМУ ДІАБЕТІ.....	23